Abonamentul

Pentru monarchie:
Pe an 12 cor., ½ an 6 cor., ¼ an 3 cor.

Pentru străinătate:
Pe 1 an 18 frcs., ½ an 9 frcs., ¼ an 4 frcs. 50 cm.

Foea apare în fie care Sâmbătă.

Unirea

Fóe bisericéscă-politică.

Inserţiunî

Un şir garmond: o dată 14 fil., a doua óră 12 fil., a treia óră 10 fil., şi de fiesce care publicaţiune timbru de 60 fil.

Tot ce privesce foea, să se adreseze la »Redacţiunea şi Administraţiunea **Unirii**« în Blaş.

Anul X. Blaş 17 Februariŭ 1900. Numĕrul 7.

Vorbirea luĭ Széll.

Interpelarea deputatuluĭ kossuthist Komjáthy a scos maĭ mult ca orĭ când la ivélă cestiunea naţionalităţilor.

Prim-ministrul Széll rĕspunḑênd la acéstă interpelare în şedinţa din 9 a l. c. cércă a se scusa de învinuirile, ce Komjathy le-a aruncat asupra luĭ. Susţine, că s'a interesat şi a urmărit mişcările naţionalităţilor, reprobând tot ce ar fi „contrar statuluĭ“, dar în aceea-şĭ vreme purceḑênd din consideraţiunĭ de echitate şi dreptate.

Prin vorbirea acésta s'a dat prilej jurnalisticeĭ magiare, să se ocupe maĭ serios, cu cestiunea naţionalităţilor.

Obiectivitatea caracteriséză acest rĕspuns — măcar în unele puncte ale luĭ — şi a aflat rĕsunet în întrégă pressa magiară, cu escepţia organelor archi-şoviniste ale campanieĭ Kossuth—Bánffy.

Şi nu puţină importanţă politică are faptul, că tóte partidele şi tóte ziarele unguresci — cu escepţia celor pomenite — recunosc, că *în trecut s'a comis o mare greşală în jurul cestieĭ naţionalităţilor*.

De la acésta recunóscere a greşeliĭ până la îndreptarea pĕcatelor din trecut, nu-ĭ de cât un paş. Acest paş să-l vedem înse făcut şi numaĭ atuncĭ vom crede, că politicianiĭ ungurĭ sciŭ să fie şi consecuenţĭ, sciŭ să se lepede, de şi cam târziŭ, de înăscutul lor şovinism.

Dăm maĭ la vale câte va pasaje maĭ marcante din discursul luĭ Széll:

„Sînt acusat, că am desfiinţat secţia naţionalităţilor. (Strigăte: Bine aĭ făcut!) Eĭ, să spun de ce am desfiinţat-o. Secţiunea acésta urmăria agitaţiunile naţionaliste. Aceea-şĭ menire are înse în ministerul de interne şi secţia poliţială şi de aceea am creḑut maĭ nimerit să împreun secţiile acestea.

Prim-ministrul Széll îşĭ espune apoĭ punctul de vedere, cu privire la adunările poporale, ţinute în anul trecut printre Slovacĭ. Zice aşa:

„Am declarat în mod categoric în fie care cas dat, şi peste tot, că numaĭ acelea adunărĭ de popor pot fi permise, în ale căror programe nu e nicĭ o urmă de cestia naţionalităţilor, saŭ de nisuinţe contrare statuluĭ şi contrare naţiuneĭ, şi cu privire la carĭ autorităţile aŭ primit garanţiĭ, că vor decurge ast fel; ér acolo, unde n'aŭ decurs aşa, saŭ nu aŭ fost date garanţiile că aşa vor decurge, — aŭ fost oprite.

Prim-ministrul rĕspunde apoĭ la învinuirile ce i-s'aŭ adus pentru conduita politică a ziarelor, carĭ n'aŭ cauţiune şi pentru numirea episcopuluĭ sêrbesc Sevici, care nu scie unguresce; şi trece la institutele românescĭ de banĭ.

„Cât despre institutele de banĭ românescĭ, — zice Széll, — e adevĕrat ce s'a spus; dar pe base legale nu se póte lua nicĭ o mĕsură în contra lor. Echilibrarea lor se póte ajunge din partea magiarimeĭ, numaĭ pe teren social şi economic. În Ardeal sînt nu numaĭ băncĭ românescĭ, ci şi unguresci. E tréba acestora să contrabalanseze activitatea băncilor românescĭ.“

După ce se ocupă de Slovacĭ, arĕtând că guvernul nu permite desvoltarea panslavismuluĭ, zice:

„Luĭ Lucaciŭ nu i-s'a îngăduit să aranjeze pelerinaj la biserica sa din Şişescĭ. Ba în acéstă cestie am intervenit şi la Roma.“

Se laudă ministrul-president că a respins petiţia Slovaculuĭ Mudroni, pentru înfiinţarea unuĭ gimnasiŭ slovăcesc şi că reuniunea slovăcéscă „Jivena“ o urmăresce cu cea maĭ mare atenţiune. Hotărîrea scaunuluĭ şcolar din Biserica-albă, ca procesele verbale să fie purtate în limba germână a cassat-o, respective a aprobat cassarea făcută din partea comitetuluĭ administrativ al comitatuluĭ Timiş.

La învinuirea, că „Politik“ ar fi scris că guvernul trateză cu Româniĭ pentru eşirea lor din pasivitate, ministrul rĕspunde, că el n'a găsit nimic în „Politik“ despre acest lucru, care nu e adevĕrat.

„A trebuit să o constat acésta, — a zis Széll. Se póte să fie în vre un alt numĕr şi dacă dl deputat a cetit scirea va fi atât de bun să mĕ aviseze, că unde şi cum e scrisă. Dacă înse e de cuprinsul amintit, sînt dator să declar, că eŭ nu aşĭ avé nimic de esceptionat dacă orĭ care dintre compatrioţiĭ şi fraţiĭ noştri românĭ, carĭ azĭ sînt în pasivitate, ar veni la mine şi mĭ-ar spune, când şi cum voesc a părăsi pasivitatea. (Aprobărĭ în drépta şi în stînga. Mişcare în stînga estremă.) Repet, că nu aşĭ avé nimic contra; n'ar fi iertat să fiŭ contra, de óre ce eŭ am datorinţa să am cunoscinţă despre tóte părerile... (Aprobărĭ viĭ în drépta şi în stînga. Mişcare). ...să cunosc tóte nisuinţele şi eŭ, da, dacă ar veni orĭ şi cine la mine şi mĭ-ar spune mie, care azĭ conduc sub responsabilitate afacerile ţĕriĭ, mĭ-ar spune clar şi ar vorbi cu mine, mĭ-aşĭ ţiné de datorinţă să staŭ de vorbă, să vorbesc cu acela. (Aprobărĭ în drépta şi în stînga). Că după acésta ce posiţie aşĭ lua, va atîrna de la aceea, că ce ar zice respectivul (Aprobărĭ generale) şi cum ar vre să procédă. (Mişcare şi larmă în stînga estremă).

Polonyi G.: *Noĭ avem datorinţa să-ĭ pacificăm!*

Prim-ministrul Széll: căcĭ aĭbă orĭ cine orĭ şi ce părere asupra punctuluĭ de vedere al Românilor pasivişti, dar cuget, că nu póte să aĭbă părerea aceea, că un bărbat magiar saŭ un *prim-ministru magiar nu are voe să-ĭ asculte, dacă voesc să vorbéscă despre acésta.* (Aprobărĭ în stînga estremă).

Dar acésta n'am zis-o din motiv, ca să mĕ scuz faţă de dl deputat Komjáthy, că cu cine ce am vorbit, ci am zis-o numaĭ pentru că n'aşĭ vedé îndreptăţirea acuseĭ chiar nicĭ în casul, când lucrul acela în adevĕr s'ar fi întîmplat. Declar înse, că nu s'a întîmplat; nicĭ treĭ, nicĭ doĭ, nicĭ unul, nicĭ membri aĭ caseĭ magnaţilor, nicĭ membri aĭ dieteĭ, nicĭ persóne, ce staŭ a fară de cadrele corpurilor legiuitóre mie nu mĭ-aŭ raportat, că pe lângă ce fel de condiţiunĭ ar fi aplicaţĭ Româniĭ, să părăsécă pasivitatea, şi ast fel n'am avut prilej pentru ententa acésta. Mĭ-a făcut amintire, dar nu Român, ci o persónă cu rol activ pe terenul vieţiĭ publice, că ar fi bine să vorbesc cu Româniĭ pentru abandonarea pasivităţiĭ, dar la mine nimenea dintre Românĭ nu s'a presentat.“

Prim-ministrul Széll declară, în fine, următórele:

„Eŭ sînt de părere, că trebue sufocată şi pedepsită orĭ ce agitaţie saŭ nisuinţă contrară statuluĭ; dar de altă parte ţin, că trebue să se facă dreptate orĭ şi cuĭ, că fie cine trebue tratat cu dreptate (Aprobărĭ), aparţină la orĭ şi ce naţionalitate. Nu e permis a persecuta pe nimenea, nu e permis în cadrul legilor a se atinge de nisuinţele lor culturale şi economice. Trebue să purcedem cu conciliantă, cu cruţare acolo, unde nu este lipsă de energie şi trebue să fim strictĭ şi fără cruţare, unde e de lipsă. Eŭ nu confund aceste doŭĕ concepte.“

CARMEN FESTUM

CONCINNATUM

EX

OCCASIONE FAUSTA FELICISSIMAQUE

EXCELLENTISSIMI ILLUSTRISSIMI AC REVERENDISSIMI

DOMINI DOMINI

Victoris Mihályi de Apsia,

divina miseratione et S. Sedis Apostolicae gratia Archi-Episcopi et Metropolitae Blasiensis, Romanorum gr. rit. catholicorum, Dioecesis Alba Iulia et Fogaras, SS. Theologiae Doctoris, Comitis Romani, Assistentis Solio pontificio, Suae Sanctitatis Summi Pontificis Praelati domestici, etc., etc., etc.,

devotissime deprompt um

per:

Demetrium Fekete, prof. gyimn.

Motto: „Semper honos nomenque tuum laudesque manebunt.“ (Verg:)

Roma graecorum decus unitorum,
Oppidum clarum Blasium vetustum,
Iure ave salve! patefac aperta
Gaudia cordis.

Atque vultu laetitia nitente
Da viro sancto, generoso, amato
Praesuli caro, Domino colendo,
Rite salutem.

Cui Deus nunc Archiepiscopo fert
Fructibus largis gravidos abunde
Quinquies quinos hodie peractos
Temporis orbes.

* * *

Scande sol currum radians ab ortu,
Mitte Romae Metropoli tenaci,
Oppido claro religens ovanti
Lumina laeta.

Ecce pulchrum phaenomenon videtur:
Prima lux albet — rosae inde coelum
Purpura pingit dea gratiosa
Solis in ortu.

En eous solis equus superbus
Hinniens lucem evocat affluentem,
Qua dies optata diu petita
Prae foribus stat.

O dies felix memorabilisque,
Semper indelebilis usque finem,
Missa de coelo, data de superno
Numine, salve.

Sacra salve lux hodie refulgens,
Praesulem Magnum, populum fidelem,
Sparge Phoebeis radiis coruscis
Sparge supernis.

Nam vir illustris merito putatur:
Gemma Romanae pretiosa gentis,
Stella diffundens radios benignos
Noctibus atris.

Clarus est hic vir pius isque Victor
Iubilaeum, qui celebrat superstes
Saeculi quadrans peragens amatus
Metropolita.

En sacerdos religiosus almus,
Quem Deus misit populo Valacho
Unito afflicto, ut fierent Eidem
Prospera facta.

Namque gens Romana tulit per aevum
Multa longum tristitia mala iniqua,
Ast redemptores Deus aeviternus
Misit eidem.

Ex quibus praestans Athanasius vir
Eminent; sacrae iubar Unionis
Ille dis ersit; sequitur Ioannes
Continuanter.

Innocentis conspicitur Ioannis,
Qui vocatur Klein alias, imago
Sacra gentis iura tuens erit vir
Victima fraudis.

Post viri surgunt alii celebres,
Sancta quorum nomina, donec ardens
Sol micabit — luna serena coelo
Grata manebunt.

Cernitur Maioris imago blanda,
Post Ioannes Bob sequitur modeste
Mox Ioannis conspicitur Leményi
Forma decora.

Ast novum Praesul patefecit aevum:
Nempe Alexander pius inclytus vir.
Primus in sede Archiepiscopali
Denuo facta.

Nuper excellens obitus Ioannes,
Vir piae vitae memorabilisque
Grande Praesul fecit opus superstes,
Sit benedictus!

Nuntiabit Praesulis huius magni
Facta, quod Musis Blasii palatium
Atque convictum misero studenti
Aedificavit.

Sera praestantem memorabit aetas
Gentis insignem Archiepiscopum, qui
Nationi clenodia haec paravit
Sit benedictus.

Gaudio pleni referent nepotes
Hoc Ioannes fecit opus superstes:
Spectet hic prolem Blasium studentem
Omne per aevum.

Antecessorum pia facta Victor.
Mox coronabit; populo valacho
Iura deffendens pariet salutem
Nectite serta.

Necte gens Romana viro coronam
Sensibus cordis salientis atque
Floribus pulchris fidei tenacis
Ad decorandum.

Nostra Tu fiducia spesque firma
Atque nostrae gentis ades columna
Iura deffendens paries salutem
Rite Valachis.

Nunc eris defensor amatus. audax
Nuncque debes esse vigil Sacerdos
Qui suam gentem religionemque
Protegit aeque.

O vir illustris benedictus esto
Tu pater dilecte benigne Praesul
Tanta, qui genti benefacta praebes
Accipe grates.

Laetus intersisque tuo fideli
Quem regis Clero. sapienter aeque
Et gregi, quem per bene pascis, omni
Pastor amate.

Donec in terris eris atque vives
Mittat in Te commoda grata coelum
Vita, quae restat Tibi, sit suavis
Atque beata!

O Deus, qui das redimisque cuncta
Iustus humano generi, precor Te
Ut vir illustris placidusque multos
Vivat ad annos!

Belényesini, mense Februarii, 1900.

tedrala vechei Mitropole a bisericeĭ unite cârja de archiereŭ, ca să păstorescă tinĕra diecesă a Lugoşuluĭ.

Dóuĕ deceniĭ alesul prelat a condus cârma aceteĭ diecese ilustrând de noŭ scaunul eĭ episcopesc, ĭubit de fiiĭ sĕĭ credincioşĭ şi stimat de toţĭ fiiĭ poporuluĭ românesc.

După dóuĕ deceniĭ, încrederea bisericeĭ şi a poporuluĭ sĕŭ l'a chiemat acolo, de unde a primit darul archieriei şi între însufleţirea generală a tuturor l'a instalat în vechiul scaun al Blaşuluĭ, ilustrat de atâţia bărbaţĭ distinşĭ aĭ bisericeĭ unite şi a nĕmuluĭ întreg.

Timpurile, în care Escelenţa Sa a primit cârmele mitropolieĭ aŭ fost din cele maĭ grele şi s'aŭ agravat din an în an tot maĭ mult.

Şi azĭ încă ele sînt estrem de seriose. În aceste timpurĭ înse Î. P. S. Sa şi-a câştigat şi şi-a conservat încrederea desĕvîrşită a credincioşilor sĕĭ, atât din archidiecesă, cât şi din întrégă provincia mitropolitană.

Mâne, într'un moment aşa de însĕmnat al vieţiĭ ĭubituluĭ Mitropolit, de sigur toţĭ credincioşiĭ sĕĭ fiĭ îşĭ vor aduce în rugăciunĭ evlaviose aminte de părintele lor, căruia aşa de marĭ şi scumpe comorĭ i-s'aŭ încredinţat, şi vor implora de la Tatăl ceresc tóte darurile de lipsă, pentru a rĕspunde pe deplin timpurilor grele, şi a înfrunta cu isbîndă tóte furtunile ameninţătóre.

Şi la urările de bine ale credincioşior sĕĭ se vor alătura cu drag de sigur toţĭ buniĭ Românĭ, carĭ sînt conşciĭ de situaţia grea a poporuluĭ nostru.

Revistă politică.

Transvaal. Acum maĭ mult ca orĭ când altă dată sînt îndreptate privirile tuturor la răsboiul buro-anglez.. Noul general anglez Roberts a sosit în Africa de sud. Planul luĭ acum nu maĭ e ascuns. El va porni în ajutorarea oraşuluĭ Kimberley şi de aci, pe cum spune însuşĭ, dacă îĭ va succede eliberarea oraşuluĭ, î-şĭ va îndrepta paşiĭ spre capitala statuluĭ libĕr, Oranje. Rĕul e, că planul ce şi l'a făcut noul general nu-l póte pune aşa uşor în pracsă. El întimpină multe şi marĭ greutăţĭ din partea Burilor, carĭ aŭ constrîns la retragere maĭ multe cete angleze.

În cât e pentru scirea, ce s'a fost rĕspândit, relativ la intenţiunile Oranjenilor de a părăsi pe fraţiĭ şi aliaţiĭ lor din Transvaal, acésta e cu totul nefundată. Consulul statuluĭ libĕr Oranje, din Haaga, într'un rĕspuns al sĕŭ la întrebarea unuĭ politician însemnat anglez, négă categorice o ast fel de scire tendenţiósă, adaugĕnd, că ţara luĭ cunósce fórte bine scopurile Angliei şi sinceritatea aceleiaşĭ. Trecutul î-a învĕţat asupra atitudineĭ de luat în venitor. Anglia, zice el, dacă ar termina cu Transvaalul, s'ar întórce în contra republiceĭ Oranje. Chiar pentru aceea, aceste dóuĕ state vor sta strîns impreunate, şi cu ajutoriul luĭ Dumnezĕŭ din dóuĕ republice vor face una.

Pe câmpul de luptă din ost, unde generalul Buller conduce oştirile angleze situaţia a rĕmas neschimbată. Totul, ce s'a petrecut zilele trecute a fost, că Buller a trecut din noŭ peste rîul Tugela, dar tot cu succesele de maĭ nainte, a trebuit să se retragă. Ba maĭ mult acum înşişĭ Buriĭ aŭ luat ofensiva constrâgĕnd generalul aglez să se retragă tot maĭ spre sud. Ladysmithul aşa dară, trebue să capituleze, cel puţin considerând forţa actuală de care dispune Buller. Numaĭ o armată de 100 miĭ soldaţĭ ar fi în stare să rupă şirurile Burilor, ca să scape împresuraţiĭ din Ladismith. Dar de o aşa armată Buller nu dispune. Tocmaĭ pentru acésta, vĕḑĕnd ziarele angleze, că răsboiul de pe câmpul de luptă din rĕsărit e perdut, încep să pregătéscă opiniunea publică la catastrófa acéstă, spunĕnd, că eliberarea orĭ perderea Ladysmithuluĭ acum nu maĭ are nicĭ o valóre, după-ce totul va depinde de la resultatul răsboiuluĭ de pe câmpul de luptă din vest, unde generalul Roberts a transpus grosul armateĭ.

Nr. 2—1900.

Convocare.

Casina română din Blaş, invită cu tot onorul pe toţĭ membriĭ şi părtinitoriĭ eĭ la a IV-a *adunare generală ordinară,* care va avé loc Dumineca în 25 Februar 1900, órele $10^1/_2$ a. m. în localitatea casineĭ.

La ordinea zileĭ: 1. Raportul comitetuluĭ. 2. Raţiunile de pe 1899 şi proiectul de buget pe 1900. 3. Alegerea aĭor dóuĕ comisiunĭ pentru censurarea raportuluĭ, a raţiunilor şi proiectuluĭ de buget. 5. Eventuale propunerĭ.

Blaş la 16 Februar 1900.

president: **Dr A. Bunea.** secretar: **G. Precup.**

Nr. 5—1900.

Convocare.

Adunarea generală a ReuniuniĭFemeilor române gr. cat. din Blaş se convócă pe Dumineca în 25 Februar a. c. la 3 óre p. m. în sala de desemn a gimnasiuluĭ din loc.

Obiectele: 1. Deschiderea adunăriĭ. 2. Raportul comitetuluĭ. 3. Raportul despre revisiunea raţiunilor anuluĭ 1899. 4. Alegerea alor 3 comisiunĭ: a) pentru censurarea raportuluĭ de sub 2; b) pentru censurarea raportuluĭ de sub 3 şi c) pentru înscrierea membrilor noĭ şi incassarea taxelor. 5. Rapórtele comisiunilor. 6. Întregirea comitetuluĭ. 7. Eventuale propunerĭ. 8. Închiderea adunăriĭ.

Din şedinţa comitetuluĭ Reuniuniĭ Femeilor române gr. cat. din Blaş ţinută la 4 Februar 1900.

A. n. Solomon presidentă. **Dr. A. Cheţan** secretar.

Noutăţĭ.

Întru mărirea luĭ Dumnezeŭ. În numele comitetuluĭ parochial gr. cat., din Negreştĭ ne ţinem. de datorinţă a aduce şi pe acéstă cale mulţămita şi recunoscinţa nóstră profundă următorilor poporenĭ, carĭ aŭ cumpĕrat pe sama s. bisericĭ următórele, şi a nume: *Cilica Cinţaş a luĭ Dumitru* un potir de aur în preţ de 101 fl. *Mihaiŭ Lohan a luĭ Mihaiŭ şi Non Fedorcă şi Cilica Cicio a luĭ Şandru* un Ciboriŭ (pentru cuminecătura morboşilor) şi o cădelniţă în preţ de 40 fl., *Vasile Lişcă a luĭ Dumitru* o restiguire frumósă pe s. altariŭ.. *Augustin Pop şi Mihaiŭ Cinţaş a luĭ Dumitru* 2 praporĭ în preţ de 20 fl., *Ioan Cicio a luĭ George* o s. Evangelie în preţ de 22 fl., *Mihaiŭ Cinţaş a luĭ Dumitru* un Liturgieriŭ în preţ de 3 fl. 20 cr. Dumnezeŭ să le primescă aceste fapte creştinescĭ şi să li le rĕsplătéscă însutit acestor poporenĭ credincioşĭ, carĭ se îngrijesc de înfrumseţarea s. bisericĭ. Negreştĭ la 6 Faur 1900. Demetriŭ S. Ardelan docente gr. cat. — Mult Onoratul Domn *Iuliŭ Poruţ* paroch gr. cat. în Câmpenĭ, cu stim. Dómnă *Iulia* aŭ binevoit a dona „Reuniuniĭ de cântărĭ“ din Bistra suma de 30 corone în loc de cunună pe sicriul repausateĭ Dumnialor sócrămamă *Ioana Gligor* n. *Darabant,* pentru care faptă marinimósă, subscrisul în numele „Reuniuniĭ de cântărĭ“ şi pe acéstă cale le aduce cea maĭ cordială mulţămită. Ĕr pe fericita în Domnul, căreia Reuniunea nóstră î-a făcut onorul la înmormîntare, luând parte în corpore şi executând cântările funebrale, „Dumnezeŭ să o odihnéscă cu aleşiĭ sĕĭ“. Bistra 8/II 1900. Alexandru Papiŭ preş. reun. de cânt. — Credincioşiĭ poporenĭ *Todor Creţu Siminicu* cu soţia *Ana* şi cu ginerile şi fica sa aŭ binevoit a dona bisericiĭ din Bistra un rînd de ornate bisericescĭ în preţ de 120 corone. Maĭ mulţĭ poporenĭ aŭ conferit la olaltă suma de 70 corone, cu care sumă s'a procurat pe s. altar icóna Preacurateĭ Fecióre. *Nicolaŭ Ilisie* prin testament a lăsat suma de 168 corone, la care sumă s'a maĭ adaus o colectă făcută între poporenĭ, în sumă de 32 corone, la olaltă 200 corone, cu acéstă sumă s'a procurat s. Evangelie cu litere latine, legată frumos în catifea, cu ornaminte de argint. E lucrată de compactorul din Blaş dl *I. Domşa,* pe care eŭ din parte-mĭ îl recomând cu tótă căldura. Cine doresce a avé un decor pe altar, să se adreseze dluĭ I. Domşa. În sfârşit *Rafila Boncea a luĭ Ioan* întru aducerea a minte de ĭubitul sĕŭ soţ, repausat la 31 Decembre 1899 în etate de 100 anĭ, a depus la subscrisul 2 obligaţiunĭ în valóre de 200 corone cu care sumă la timpul sĕŭ se va procura un prapor pe sama s. bisericiĭ din loc. Pentru tóte aceste fapte marinimóse priméscă buniĭ donatorĭ cordialele mele mulţămite, oftându-le de la Dumnezeŭ viéţă lungă şi fericită. — ĕr pe ceĭ repausaţĭ Dumnezeu să-ĭ aşeze în loc cu odihnă. Bistra 8/II 1900. Alexandru Papiŭ preot gr. cat.

Statuă luĭ Alesandri. E vorba ca mareluĭ poet Vasile Alesandri, să i-se ridice o statuă în Iaşĭ capitala Moldoveĭ. E o cestiune de onóre naţională, ca dulcele şi fermecătorul scriitor să nu fie dat uităriĭ, ci mereŭ pus de pildă generaţiilor tinere pentru limba-ĭ admirabilă şi sufletu-ĭ pururea vesel şi entusiasmat de ĭubirea patrieĭ şi a eĭ mărire.

Apel. Tinerimea gr. cat. din Cincul-mare voind să ţină paş cu conlocuitoriĭ Saşĭ, a decis înfiinţarea uneĭ bibliotecĭ poporale. Pentru scopul acesta în 21 Ianuariŭ st. n. a. c. sub conducerea Dluĭ învĕţător Dionisie Stănuleţ, a aranjat o producţiune declamatorică şi teatrală, de unde a rĕmas un venit curat de 15 corone 70 filerĭ. Dar după ce piétra fundamentală e de tot mică, apeléză la sprijinul tuturor celor ce se interesézä de înaintarea şi prosperarea poporuluĭ, rugându-ĭ, să o sprijinéscă întru realisarea scopuluĭ, fie cu cărţĭ fie cu alt ceva. Eventualele ajutóre să se trimită la adresa: Ioan Bastia în Cincul-mare (Nagy-Sink); carĭ se vor achita pe cale ziaristică.

Concert Lunĭ la 26 Faur n. se va ţiné la Oradea-mare un concer aranjat de tinerimea română cu concursul dşórelor: *Adelina Piso, Valeria Pop şi Olivia Bârdoşy* şi sub presidiul dluĭ adv. Iosif Roman. Venitul se va întrebuinţa pentru ajutarea tinerilor lipsiţĭ.

Anunţ Atragem atenţiunea cetitorilor noştri asupra anunţul de pag. 8. relative la atelierul pentru lucrarea marmureĭ albe şi sure de la Vaslab.

Necrolog. *Ioan Predoviciŭ,* subjude regesc a repausat Sâmbătă în 10 Februariŭ în Nyárand-Szereda, în etate de 37 anĭ.

PARTE SCIINȚIFICĂ-LITERARĂ.

Păstoriul sufletesc în praxă

sau

Inviațiuni pentru preoți fată de credincioșii bolnavi, din punct de vedere moral, pastoral, medicinal și hygienic.

(Continuare.)

Pe cel ce-l cunósce, că a avut o viață morală, îl va pregăti spre a nu perde fructele ei nici în óra morții; éră pe cel mai puțin moral îl va convinge să nu despereze, căci Dumnezeŭ e îndurat și față de el ca și față de lotrul de pe cruce, și aștéptă de la el părerea de rĕŭ, pentru a-i rĕspunde: „azi veĭ fi cu mine în raiŭ.“ și așa îndemne-l la o mărturisire generală.

Sînt casuri când suferindul în urma durerilor e confus și a fară de sine, deci păstorul sufletesc va aștepta momentul mai liniștit, ca să-și vină în sine, și dacă acela ar fi scurt, prin întrebări scurte îl va aduce acolo să dea semne de părere de rĕŭ, și esprimându-se, că-i pare rĕŭ de câte a făcut, să-l absólve. La impunerea canonului să fie cu deosebită atențiune la starea lui trupéscă și sufletéscă și la jurstările de viață.

Specială îndrumare va afla preotul, ca păstor sufletesc și ca confesariŭ, în tractatul: „Theologia moralis“ de Gury cap. II. sub titlul: „De oficio ministri poenitentiae în confessione et post confessionem“. A le înșira aci aflu de superfluŭ și de prea mult.

În viața pastorală dăm înse și de prejudețe cu referință la chemarea preotului la cel bolnav. Domnesce adecă la mulți aceea credință deșértă, că bolnavul, dacă se chémă preotul, trebue să móră, ca și cum preotul ar fi un malum omen = semn rĕŭ. Acest prejudeț se póte cu succes desrădăcina prin instrucțiuni religióse-morale la diverse ocasiuni.

Prin învĕțătură energică va trebui convins fie care creștin, cum că întru adevĕr preotul la patul bolnavului și din punct de vedere uman, singur îndeplinesce o lucrare etică; pentru că pe când mulți din cei ce staŭ pe lângă bolnav și casa lui, fățăresc numai compătimire și sînt conduși de anumite intrigi cu scopuri de câștig lumesc; singur preotul e desinteresat și de parte de așa ceva. De câte ori pacientul trebue să vină la convingerea și în multe casuri să-și pérdă încrederea în ómeni, când vede țesĕturile astute și pline de rĕutate în cei ce-l încunjură! — Despre preot scie și trebue să scie, că numai motive mai înalte îl conduc la patul sĕŭ; la el mai póte afla dreptate și încredere; luĭ îi póte împărtăși fără frică tainele inimeĭ sale și așa în scurtă vreme se formézĕ între pastoriul cel înțelept și între bolnav o legătură confidențială.

Ce să zicem în casuri analóge, despre suferindul, ce zace de parte de ai sĕi? despre cei din spitale și de pe câmpul de luptă? aŭ nu pretind dênșii mai mult de cât așternutul pe care zac? mai mult de cât nutremîntul ori medicina prescrisă aritmetice?! pațientul aștéptă cuvînt de consulare, compătimire și încurăjare, cari audindu-le de la preot, i-se pare, că e străpus la caminul părintesc și aude dulcele vers al mamei sale, vede lacrimile tatălui sĕŭ și iubirea celor alalți consângeni, și așa nu se mai simte străin, fără rude pe locuri străine și fără ajutor.

De câte ori în bóla grea, în care medicul nu află, ori nu póte nimeri o tractare cu efect, e necesitat și medicul să influințeze asupra morbosului prin o procedură morală-vindecătóre spre a-l încurăja?!

În unele familii creștine, e chemat preotul numai la casul estrem și numai spre a împărtăși cu s. Sacramente pe cel ce e aprópe de a ieși din numĕrul celor vii, spre a se sci în societatea creștină, că respectiva familie, ori individ, nu a desconsiderat prescrisele bisericii în momentul ultim. Nu sciŭ în atare cas, să mĕ mir, de ușurătatea credinții în respectivul, credêndu-se mântuit, pentru că a stat și a ascultat câte va mominte preotul, ori să mĕ mir de nepăsarea rușinătóre a celor mai de aprópe ai bolnavului, de a profana mijlócele darurilor dumnezeesci, și acésta cu intențiune ca adecă murind respectivul să se pótă lăuda cu frasa: „că a murit împărtășit cu s. taine!“ pe cari de alt cum póte în tótă viața le-a desconsiderat. E drept, cum că în o familiă, în care se cultivă spiritul religiosității, nu póte veni înainte eróre și vină condamnabilă, ca acésta. Și când óre care familie creștină, s'ar escusa, că a amânat chemarea preotului, ca nu cum va bolnavul să se iriteze saŭ să se sparie, credênd, că e aprópe de mórte, o atare scusă, e o acusă învederată de necredință, și e semn, că respectiva familiă ori membru al ei nici când nu a cultivat credința creștină și nu e în clar cu cele 4 lucruri mai de pe urmă: mórtea, judecata, raiul și iadul. În un asemenea cas, conced și eŭ, că chemarea preotului póte fi întru adevĕr un „malum omen“, și șóptele vecinilor: „l-aŭ spovedit și cuminecat“ aŭ valórea unei sentințe de mórte.

În atari condiții și stări de credință, e greoiŭ și mersul preotului la cel bolnav, pe când de altă parte dedarea familiilor, ca la ori ce bólă să cheme în dată preotul delătură prejudețul, că presența preotului ar fi semn rĕŭ, și de la bolnavul, pătruns de credința creștină, va dispăré ura de haine negre saŭ idiosincrasia, de care pătimesc cei fără convingeri în eficacitatea s. taine.

Familiile creștine trebue instruate și la aceea, ca să insiste să aibă bolnavul dorul de a chema preotul și a priori să-și dea espresiuni acestui dor, ca să nu apară preotul ca din o grópă ori ascundiș în casa bolnavului. — Este o tactică pastorală, ce e drept, a te sci afla în o atare situațiune, fără de care și preotul și pacientul devin confuși, ba acest din urmă și iritat, indispus ori amețit; ba spre a evita o atare sguduire vehementă morală și fisică, e de lipsă chemarea preotului cu scirea bolnavului; ba e consult mergerea preotului și înainte de a fi chemat, dacă scie despre bóla cuiva, până când încă puterea de resistință a organismului celui bolnav nu s'a slăbit tare; apoi în alte casuri și mai grave e necesară presența preotului, și întreb pe ori ce medic practic, că visitarea bolnavului, pregătirea demnă și încurăjarea în un stadiŭ nu prea târziŭ al unei bóle, fost-aŭ óre trupului spre stricăciune? Óre hotărîrea de a se supune la grele operațiuni nu a fost a dese provocată de consiliul preotului, care singur din întreprinderea acésta delicată nu are nici un câștig, ci e condus de dorința ca pe lângă salvarea sufletului, dacă se póte, să se vindece și trupul.

Depresiunea causată prin diferite bóle, cum și ajungerea individului în un atare stadiŭ de bólă, mai cu samă pentru cei ce nu sînt des cercați de bóle, încă póte predispune pacientul la anumite laune, de cari preotul espert nu trebue să se înfrice; une ori starea celui bolnav produce cuvinte de ocară asupra preotului și asta mai ales când e chemat fără consimțĕmîntul bolnavului; ba în unele casuri bolnavul folosesce starea lui cea plină de suferințe pentru a esploda și a da curs libĕr urei și mâniei, ce eventual o ar avé asupra preotului. Surprinderea și depresiunea preotului în atare cas încă vor fi mai mici, dacă va sci, că pacientul adese e turburat sufletesc în bóla sa.

Și din aceste îndegetari generale, se vede, câtă cunoscință de ómeni și sciință psychologică, cât tact pastoral, paciință și abnegațiune se poftesce de la păstoriul sufletesc în relațiune cu diferiți indivizi și diferite bóle, cu privire la desele stări de dispusețiune sufletéscă și trupéscă a acestora.

(Va urma.)

Silințele de unire în Moldova către sfârșitul véculuĭ al XVI-lea.

„Să întârziam óre a ne adaposti în sinul bisericii aceleia, carea purcedênd de la Scaunul apostolesc prin șirul episcopilor a dobîndit o auctoritate așa de înaltă, cât întrégă societatea mărturisesce a se ține de ea, cu tóte că ereticii își varsă asupra ei veninul sĕŭ, cari înse toți aŭ fost osîndiți parte prin auctoritatea sinódelor, parte prin maiestatea minunilor? Dacă nu este altă cale la adevĕr a fară de credință, carea premerge minții, atunci de ce să fim nerecunoscĕtori față cu asistința lui Dumnezeŭ și cu ajutoriul lui așa, că ne împotrivim auctorității acesteia ast fel înzestrate?“ Cuvintele acestea ale s. Augustin [1]) vor fi stat representanților Românilor celor acuma catolici ai Transilvaniei înaintea ochilor sufletesci, când în anul 1700 s'aŭ rupt în chip definitiv de către schismă și în numele sĕŭ și în al poporului sĕŭ aŭ subscris actul unirii cu Roma.

Inimile Românilor catolici de din cóce de Carpați bat deja mai iute de așteptarea mărețelor festivități, cari vor serbători amintirea de dóuĕ sute de ani a momentului aceluia așa de plin de bucurie din istoria bisericii, în care părinții lor s'aŭ întors în sinul bisericii celei adevĕrate a lui Christos, și în care pe sama némurilor viitóre s'a pornit în viața spirituală, un avînt noŭ și până atuncia încă nepresimțit. Din tóte

---

[1]) De utilitate credendi c. 18.

IUBILEUL MITROPOLITULUI.

Adrese de omaj.

Între nenumĕratele adrese de felicitare ce s'aŭ trimis Escelenţiei Sale, dăm maĭ la vale şi noĭ câteva, adresate de-a dreptul Redacţiunii.

Din ocasiunea iubileului îmbucurător de astăzĭ a Escelenţiei Sale bunuluĭ nostru Archiepiscop şi Mitropolit, în biserica română din Sziget s'a făcut missă solemnă cu cântarea Doxologieĭ, aşişderea s'aŭ serbat St-liturgie solemne în Apşa şi în Iood.

Inteliginţa din Sziget a trimis Escelenţieĭ Sale telegramă felicitóre, eŭ am esprimat aşişdere pe cale telegrafică felicitările Clerului şi a poporuluĭ gr. cat. român din Maramurĕş, şi ca la fost profesor şi al meŭ prefect seminarial în Gherla am trimis Escelenţieĭ Sale şi în scris oftările mele şi felicitările mele.

Cu toţiĭ ne bucurăm că Escelenţia Sa fiul Maramureşuluĭ a ajuns acéstă ziuă frumósă, bunul Dumnezeŭ să-l învrednicéscă a ajunge încă şi alte zile de iubileŭ, frumóse.

Să trăéscă Archiepiscopul şi Mitropolitul nostru întru mulţĭ anĭ fericiţĭ!

Cu stimă frăţéscă rĕmân.

Sziget la $^{14}/_{2}$ 1900. Al D-vóstre

adênc stimător

Tit Bud

Vicariul Maramureşuluĭ.

Escelenţa Vóstră!

Archiepiscópe şi Mitropolite!

Preagraţios Părinte!

Renascerea religioso-morală şi culturală a nĕmuluĭ român ca surcea nobilă transplantată de divul Traian de pe trupina gloriósei Rome în patria nóstră derivându-se prin canalul sfinteĭ Uniriĭ, apa cea vie a credinţeĭ isvorîtă din stânca neclătită a Romeĭ a fost alimentată prin bărbaţĭ providenţialĭ trimişĭ de geniul nĕmuluĭ nostru în urbea eternă la focularul credinţeĭ şi a sciinţeĭ, de unde se întorceaŭ la cârma bisericiĭ şi a nĕmuluĭ, şi înălţaţĭ de drépta Provedinţeĭ la demnitatea Archierèscă prin razele strălucitóre a sciinţeĭ şi căldura învăpăiată a credinţeĭ aŭ aprins schinteia sciinţeĭ şi a credinţeĭ în sînul nĕmuluĭ şi a bisericiĭ nóstre.

Ca pe un atare far luminătoriŭ aprins la columna luĭ Traian V'a trămis Provedinţa divină pe Escelenţa Vóstră la anul 1875 în fruntea dieceseĭ gr. cat. a Lugoşuluĭ, unde avênd gravată pe drapelul păstorireĭ archierescĭ emblema: „Tuturor tóte m'am făcut" a-Ţĭ fost Părinte adevĕrat al turmeĭ rĕscumpĕrate cu scump sângele luĭ Christos, pentru că prin razele sciinţeĭ şi înţelepciuneĭ a-Ţĭ luminat cariera conducĕtóre cătră portul saluteĭ eterne a cleruluĭ şi credinciosuluĭ popor, ér în inima-Vĕ de părinte, învăpăiată de focul iubireĭ a-Ţĭ purtat doririle şi durerile tuturor întărindu-Vĕ sufletul prin cimentul iubiriĭ cătră cler şi a cleruluĭ cătră popor.

Însĕ Provedinţa divină în consiliele eterne nepătrunse de mintea omenéscă cea mărginită V'a fost designat misiunea cea maĭ înaltă şi cu grea rĕsponsabilitate împreunată în fruntea bisericiĭ gr. cat. şi a naţiuniĭ române, la care V'a chiemat încrederea cleruluĭ şoptită prin Capul nevĕdut al bisericiĭ nóstre Isus Christos şi Înalta graţie a Maestăţiĭ Sale Împĕratuluĭ şi Regeluĭ nostru Apostolic tocmaĭ atuncĭ, când orisonul bisericiĭ gr. cat. şi a nĕmuluĭ român din Ungaria era maĭ tare acoperit de noriĭ întunecoşĭ prevestitorĭ de desastre sguduitóre până în cele maĭ adâncĭ temeliĭ a existinţeĭ nóstre bisericescĭ şi naţionale, când fiiĭ aceleĭ bisericĭ şi naţiunĭ, carĭ în profesarea vîrtuţilor eredite de la străbunĭ: credinţa cătră înaltul Tron şi Augusta Casă domnitóre, iubire nealterată cătră patrie şi supunere cătră legile sancţionate prin Augustul Monarch, — tot de una aŭ fost modelul popórelor din patrie, — sînt degradaţĭ la starea de iloţĭ în vechia lor patrie şi înţercaţĭ de a gusta dulcéţa isvorîtă din sînul mameĭ patrie pentru a căreia apĕrare li s'a scurs de multe orĭ sângele din inimă; când nĕmul român nu este recunoscut ca individualitate naţională în patria sa strămoşéscă — *adecă la anul 1894 Maiŭ 26 fiind ales de Archiepiscop şi Mitropolit al provinţeĭ mitropolitane gr. cat. române de Alba Iulia şi Făgăraş* — a-Ţĭ apărut ca un sóre strălucitoriŭ pe orisonul bisericiĭ nóstre. A-Ţĭ umplut sufletul cleruluĭ, care şi-a concentrat voturile în sacrata persónă a Escelenţeĭ Vóstre de credinţă viuă şi speranţă firmă în viitoriul bisericiĭ şi a nĕmuluĭ nostru.

Şi întru adevĕr, clerul şi poporul provinţeĭ mitropolitane din zi în zi îşĭ vede realisându-se razele speranţeĭ colocate în înalta persónă a Escelenţeĭ Vóstre, pentru că păşind în urmele de pie şi eternă memorie a demnilor Ilustri predecesorĭ în Tronul Mitropolitan — susţinênd nimbul glorios al aceluia-şĭ, continua-ţĭ cu zĕl apostolic opul mǎreţ al reorganisăriĭ bisericiĭ şi cleruluĭ gr. cat. român prin credinţă, sciinţă şi sacrificiŭ.

Spre ajungerea acestuĭ scop sublim conduceţĭ cu înţelepciune, grije neadormită destinele institutelor religióse, scienţifice şi culturale din focularul religios şi cultural al nĕmuluĭ, carĭ institute sînt tot atâtea deposite a sucrescenţelor viitoriuluĭ bisericiĭ şi nĕmuluĭ nostru fertilisate cu căldura inimeĭ unuĭ adevĕrat părinte.

Aţĭ dat pept învăpăiat de zel eroic apostolic cu furtunele, carĭ acopĕr orisonul bisericiĭ şi naţiuniĭ române şi ţintesc spre sguduirea temeliilor instituţiunilor — garantatóre de existinţa şi viitoriul acelora-şĭ spre nimicirea clenodielor eredite de la străbunĭ: religiune, rit, vîrtuţĭ străbune, limba şi nume de român.

Spre scutirea de ştirbire a acestor clenodiĭ scumpe a bisericiĭ şi nĕmuluĭ nostru, spre apĕrarea provinţiĭ nóstre mitropolitane gr. cat. române de contopire în autonomia bisericiĭ romano-cat. din Ungaria, a căreia înfiinţare se urzesce acum — aţĭ conchemat clerul archidiecesan pe 26 Novembre a. tr. în sinod archidiecesan a căruĭ resultat îmbucurătoriŭ a culminat în efeptuirea solidarităţiĭ în simţirĭ, cugete şi fapte şi în deprinderea de a manua armele spirituale înprumutate în arsenalul disciplineĭ şi Canónelor bisericiĭ nóstre pentru apĕrarea Sionuluĭ român încunjurat de oştirile inimice a evenimentelor zilnice, carĭ ating esistinţa şi viitoriul bisericiĭ nóstre. Şi prin acésta tot o dată aţĭ reactivat aşeḑĕmîntul sinodalităţiĭ înrădăcinat în viaţa bisericiĭ nóstre, care sub durata trecutuluĭ desastros a bisericiĭ a fost singura citadelă, în care s'ea scutit clenodiele nĕmuluĭ şi ale bisericiĭ, care a fost şi sperăm, că va fi şi în viitoriŭ arter'a, din care se derivă puterea vitală spirituală în întregul corp moral al bisericĭ spre a-ĭ garanta desvoltarea priinciósă, existinţa şi viitoriul.

Clerul şi inteliginţa mirénă română din vicariatul Silvanieĭ conscii de sfînta legătură canonică hierarchală, simţindu-ne fericiţĭ a fi supuşĭ toiaguluĭ Escelenţieĭ Vóstre şi dorind să gustăm din bucuria sfîntă a nunţiĭ de argint archiereescĭ a Escelenţeĭ Vóstre, ca să se reverse şi preste noĭ razele acesteĭ serbătóre strălucite, Vĕ rugăm să ne binecuvîntaţĭ şi pe noĭ din isvorul nesecat al inimiĭ părinţescĭ.

Ér noĭ în sĕmn de recunoscinţă adîncă fiéscă pentru cununa strălucită a meritelor archiereescĭ, cu carĭ a-ţĭ înfrumseţat templele brăzdate de furtunele seclilor a bisericiĭ şi naţiuniĭ nóstre — Vĕ oferim ce avem maĭ scump: sîmţĕmintele inimiĭ de venerăţiune, supunere omagială, aderinţă, adhesiune, devotamênt şi iubire fiéscă păstrate ca nescarĭ monuminte neperitóre, în sacrariul inimelor nóstre cuprinse în acéstă adresă de aderinţă omagială, rugându-Vĕ, să Vĕ înduraţĭ a o primi ca de la devotaţĭ fiĭ supuşĭ aĭ Escelenţeĭ Vóstre, căreia îĭ dăm expresiune fidelă în aceea rugăciune fierbinte: ca Domnul seclilor spre înflorirea provinţeĭ nóstre mitropolitane gr. cat. române de Alba-Iulia şi Făgăraş, spre prosperitatea naţiuniĭ române şi a patrieĭ, spre bucuria fiilor sufletescĭ şi spre a Vĕ pute înfrumseţa templele sacrate şi cu cununa nunţiĭ de aur împletindă din lauriĭ neveşteḑitorĭ aĭ meritelor archierescĭ, să Vĕ trăéscă la mulţĭ şi fericiţĭ anĭ!!!

Dat Şimleul Silvanieĭ la 14 Faur 1900.

Aĭ Escelenţeĭ Vóstre

umiliţĭ fiĭ:

(Urméză 109 de subscrierĭ din cler, inteligință şi popor, bărbaţĭ şi femeĭ).

Escelenţa Ta Inalt Prea Sfinţite Domnule Archiepiscópe şi Mitropolite!

În lupta sfîntă, ce susţine biserica gr. catolică română tocmaĭ de la începutul esistinţeĭ sale contra duşmanilor sĕĭ secularĭ, Dumnezeŭ ne-a trimis pe Generalul iscusit pe Vitézul nebiruit, pe bărbatul cu caracter firm, pe omul cu iubire de nêm şi biserică, în persóna Escelenţeĭ Tale.

Bine conducĭ lupta uriaşă. Te admirăm! Te glorificăm!

În continuarea lupteĭ defensive, ce e încă departe de sfârşit şi devine tot maĭ grea, avem lipsă indispensabilă de viéţa, de mintea luminată, de vointa tare, de inima bună a Escelenţeĭ Tale.

O scim, o mărturisim sincer şi nu ne uităm de sfînta nóstră datorinţă fiéscă.

Astăzĭ, în ziua duplu sfîntă, în care pe lângă *Intimpinareá Domnuluĭ* serbăm *Aniversarea a 25-a* de la consacrarea întru Episcop a Escelenţeĭ Tale, adunaţĭ în casa

Domnuluĭ, in genunchĭ, cu mânile încrucişate, cu ochiĭ ridicaţĭ spre ceriŭ. în cor sfînt rugăm pe Dumnezeul popórĕlor, de la care sîngur avem şi putem spera ajutor în lupta nóstră prea grea şi problematică. să Te împărtăşéscă de darurile Sale. să-ţĭ lungéscă firul vieţiĭ scumpe! să Te învrednicéscă a ajunge şi a *50-a aniversare* a actuluĭ sfînt, sĕrbătorit astăzĭ de românii greco catolicĭ — în deplină sănĕtate sufletéscă şi trupéscă, şi să-Ţĭ încununeze ostenele multe cu succesul dorit de tótă suflarea românéscă!

„Întru mulţĭ anĭ, Dispunĕtoriule!“

Indol în 2/14 Februarie anul Mântuireĭ 1900, al sfinteĭ Unirĭ 200.

În numele poporuluĭ gr. catolic:

George Suciu m. p. vprotopop şi paroch. *Ioan T. Burcuş* m. p. învĕţător. *Alexe Hossu* m. p. cantor. *Ioan Cadani* m. p. cur. prim. *Ianasie Hudrea* m. p. primar com. *Iraian Vlassa* m. p. proprietar. *Mărincean Mateiŭ* m. p. *Hudrea Nicolae* m. p *Simeon Popa* m. p. *George Ilea* m. p.

Din incidentul iubileuluĭ de 25 anĭ, ce cu dragoste îl sĕrbăm astăzĭ, adunaţĭ la altarul Domnuluĭ cu inimă plină de pietate, vĕrsăm rugăciunĭ fierbinţĭ pentru îndelunga sănătate a Î. P. S. nostru Archipăstor şi Mitropolit, a Ilusstrissimuluĭ nostru Mecenate. a Apĕrătoriuluĭ neadormit, a Cârmuitoriuluĭ aprig al naeĭ nóstre bisericescĭ; entusiasmaţĭ de iubirea ce i-o datorim. în sĕmn de omagială supunere şi profundă veneraţiune îĭ strigăm !!! Să trăéscă întru mulţĭ anĭ!

În numele nostru şi al poporuluĭ gr. cat. Nandra şi Cecalaca în $^{2}/_{14}$ Febr. 1900.

supuşĭ servĭ
George Spinean
adm. parochial în Nandra
şi
Augustin Trif
adm. parochial în Cecălaca.

Serbările de Miercurĭ.

— *Raport.* —

Liturgia.

Solemnităţile zilelor trecute aŭ culminat, fără îndoiélă, în liturgia solemnă de Miercurĭ. Asistat de 20 concelebranţĭ, Escelenţa Sa, a pontificat însu-şĭ, ţinĕndu-şĭ pastorala, cunoscută deja cetitorilor noştri. Catedrala era îndesuită de lume. Tronul mitropolitan era ocupat de Ilustrul óspe de la Lugoş, Episcopul Radu. A fost solemnă „Doxologia cea mare“, precum şi sfîrşitul liturgieĭ, când publicul din mănăstire a erupt în frenetice strigărĭ de „să trăiéscă“, ér Esc. Sa cu ochĭ strălucitorĭ de lacrămĭ împărţia binecuvêntărĭ poporuluĭ.

Recepţiunile

După serviciul divin. care a durat aprópe până la $^{1}/_{2}$ la 12, Esc. Sa a primit omajele singuraticelor deputaţiunĭ. Representanţiĭ corporaţiunilor aŭ fost primiţĭ în următórea ordine: Episcopul Radu, Capitlul, Ordul basilitan, facultatea teologică. corpul didactic de la şcolile medií, preparandiă, oficialĭ civilĭ, comuna politică. reuniunea femeilor. Casina română. meserieşiĭ. tractul Blaşuluĭ. al Bieĭ, pompieriĭ, deputaţiunile esterne şi cancelaria archidiecesană.

Prânzul.

La prânzul festiv aŭ participat peste 80 pórsóne. Şirul toastelor l'a început Esc. Sa toastând pentru Pontificele în limba latină. apoĭ pentru Domnitor şi dinastie în limba română. Il. Sa Episcopul *Radu,* ca fiŭ al archidieceseĭ, şi ca representant al *Mireseĭ* fostuluĭ Episcop de Lugoş, a salutat pe Mitropolitul în un prea frumos toast. adese întrerupt de frenetice aplause. Rv. Dr *Bunea* şi-a ridicat păharul în sănĕtatea Episcopuluĭ Radu. ér Rv. *I. M. Moldovan,* vicariul capitular în sănătatea rudeniilor de sânge a Mitropolituluĭ. Fratele Mitropolituluĭ *Petru Mihályi* mulţămesce pentru aducerea a minte. Seria toastelor a încheiat-o M. O. D. *Ioan German* prof. gimn. ridicând păharul în sănĕtatea sĕrbătorituluĭ Iubilant.

Adrese şi felicitărĭ.

Regretăm, că nu sîntem în plăcuta posiţie de a da o icónă fidelă despre nenumĕratele felicitărĭ, ce aŭ sosit cu acest prilej din cele patru unghiurĭ ale lumeĭ românescĭ. Sperăm, că pe numĕrul viitor vom puté face cetitorilor noştri acésta plăcere. De astă dată amintim telegramele de felicitare de la Episcopia de Orade. Gherla. Lugoş. Capitlu din Orade şi Mitropolitul din Sibiŭ. Adrese de felicitare aŭ maĭ sosit — cum aflăm — din districtele protopopescĭ Aiud, Mediaş. Dĕrja, Pogăceaua. Ulpia-Traiană, Haţeg, Indol, Catina, Ibaşfalĕŭ, D.-S.-Mărtin, Morlaca, Cojocna. Almaş, Arieş. Ludoş, Uióra. Roşia-de-munte, Giurgiu, Odorheiŭ. Cudşir. Apoĭ de la inteliginţă. cler şi popor, din Oradea-Mare, Abrud. Aiud, Deş. Arad, Tohanul-vechiŭ Sân-Mărtin. Treĭscaune, Lunca, Cetate-de-baltă. Boziaş. Budatelek, Corpul profesoral din Beiuş, Făgăraş, Turda, Vad. Chimitelnic, Ciericiĭ românĭ din Budapesta şi alţĭ particularĭ.

Rip.

Pressa despre iubileul Mitropolituluĭ. — Atât „Gazeta“, cât şi „Tribuna“ de Miercurĭ se ocupă cu iubileul Mitropolituluĭ nostru. „Gazeta“ publică următorul primarticol:

Mâne. în ziua Întîmpinăriĭ Domnuluĭ, se împlinesc dóuĕ-zĕcĭ şi cincĭ de anĭ de când Înalt Prea Sfinţia Sa Archiepiscopul şi Mitropolitul Dr. Victor Mihályi a fost sfinţit ca episcop al dieceseĭ Lugoşuluĭ.

Era un an memorabil, când simpaticul şi vrednicul secretar al repausatuluĭ Mitropolit Vancea a luat în primire din mâna acestuia toiagul de archiereŭ. Întreg clerul şi poporul Mitropolieĭ române unite era în fierbere din causa uneltirilor, de care era ameninţată independenţa bisericeĭ în urma demersurilor primuluĭ congres cat. unguresc. Mişcarea pentru apĕrarea drepturilor şi autonomieĭ bisericeĭ avu urmarea, că Mitropolitul Vancea se reculese şi conchiemă, în Iunie 1875. dóuĕ lunĭ după sfinţirea episcopuluĭ Mihályi, memorabilul Sinod archidiecesan mixt, care s'a ocupat de marea cestiune a introduceriĭ vieţiĭ constituţionale în biserică, pe basa sinodalităţiĭ. Atuncĭ toţĭ priviaŭ cu încredere la noul episcop. de la care aşteptaŭ, că va merge alăturĭ cu Mitropolitul sĕŭ pe calea salutară, pe care a pornit.

A fost şi Mihályi un sincer adorator şi sprijinitor al Mitropolituluĭ Vancea în tot timpul cât a păstorit sub primatul acestuia în tóte cestiunile de interes bisericesc şi cultural. Dar timpurile cum s'aŭ învîrtit atuncĭ, n'aŭ fost favorabile realisăriĭ dorinţeĭ generale a fiilor bisericeĭ şi aĭ naţiuneĭ. A lipsit póte mult şi din energia ómenilor în stăruinţa de a delătură piedecile, ce se iviră, aşa că acum după dóuĕ-zecĭ de anĭ. când episcopul Lugoşuluĭ ocupă înalta demnitate de Mitropolit. étă că s'aŭ reîntors vremile de atuncĭ şi astăzĭ obştea bisericeĭ se află ĕră-şĭ faţă în faţă cu acelea-şĭ uneltirĭ ale congresuluĭ catolic unguresc.

Vremile s'aŭ întors, dar óre este azĭ maĭ mare zelul şi energia cleruluĭ şi a poporuluĭ în lupta pentru apĕrarea vechilor aşezĕminte şi a caracteruluĭ naţional al bisericeĭ? Orĭ este azĭ cel puţin aceea-şĭ interesare viuă, acea mişcare salutară pentru causa cea mare naţională bisericéscă. ca acum dóuĕ zecĭ şi cincĭ de anĭ?

Nu este locul de a ventila înt'run moment ca acesta întrebările de maĭ sus. Dar, dacă cum va acest pătrar de secol de robie politică şi intelectuală ar fi adus scădere şi putereĭ sufletescĭ a combatanţilor, séŭ î-ar fi adus într'o stare de obosélă, cu atât maĭ mult se ridică şi trebue să se ridice în mijlocul adversităţilor timpuluĭ, marele apostolat, ce şi l'a luat asupra-şĭ capul Mitropolieĭ nóstre unite. care apostolat l'a caracterisat aşa de elocuent şi cu atâta căldură a inimiĭ Prea Sfinţia Sa episcopul Pavel, în mânile căruia episcopul Mihályi a depus înainte cu cincĭ anĭ jurămîntul ca archiepiscop, pe Evangelie şi pe cruce: „Bucură-te Provincie vastă; bucură-te biserică. căcĭ acum aĭ pe Mirele tĕŭ; bucură-te cler şi popor. căcĭ îţĭ aĭ pe părintele tĕŭ; salutare ţie Archiepiscópe şi Mitropolite! Aceste insigniĭ sînt şi tot atâtea sarcinĭ grele. Pórta-le cu pace pentru înflorirea s. bisericĭ, pórtă-le pentru fericirea vasteĭ Provinciĭ şi pentru a întreg poporuluĭ iubit!“

Maĭ mult ca orĭ şi când în acest pătrar de secol trecut, în care interval archiereul jubilar s'a bucurat neîntrerupt de stima şi încrederea fiilor sĕĭ credincioşĭ şi a tuturor conaţionalilor sĕĭ, aceştia privesc astăzĭ cu îndoite aşteptărĭ la Înalt Prea Sfinţia Sa, de la care trebue să vină cuvîntul, care să dea o nóuă şi puternică însufleţire staruinţelor şi nisuinţelor legitime şi sfinte pentru păstrarea independenţeĭ, a vechilor aşezăminte ale bisericeĭ. a caracteruluĭ şi a cultureĭ eĭ românescĭ, ce chiemată este de la provedinţă divină a o propaga sub scutul eĭ.

Cu vie bucurie salutăm pe ilustrul archiereŭ. care în aceştĭ dóuĕ-zecĭ şi cincĭ de anĭ şi-a câştigat atâtea merite pentru biserică şi pentru cultura nóstră naţională, şi-l felicităm din inimă la jubileul sĕŭ, dorindu-ĭ sănĕtate şi anĭ îndelungaţĭ, ca să-şĭ tótă împlini misiunea, ce i-a dat-o provedinţa în mijlocul poporuluĭ sĕŭ.

Îĭ asigurăm tot odată, că păşind înainte cu toiagul archipăstoresc pentru apĕrarea sfinteĭ cause a bisericeĭ şi a naţiuneĭ. îĭ vor urma cu însufleţire toţĭ fiiĭ bisericeĭ şi va fi cinstit şi preamărit de tot neamul român, a căruĭ inimă bate pentru fericirea poporuluĭ adus în aceştĭ munţĭ şi în aceste plaiurĭ de divul Traian.

Ér „Tribuna“ următorul articol:

Mâne se împlinesc 25 anĭ de când actualul Mitropolit al Blaşuluĭ Î. P. S. Sa *Dr. Victor Mihályi de Apşa* a primit în ca-

părţile se aud glasurĭ îmbărbătătóre, ca serbarea acésta iubilară să se sevârşéscă cu strălucire cât se póte de mare, şi nu sufere îndoélă, că nu vor lipsi bărbaţĭ, carĭ îşĭ vor socoti de datorinţă, să lumineze poporul credincios cu graiul viŭ şi în scris despre însemnătatea şi sublimitatea aceleia.

Las, ca tema acésta să o tracteze maĭ cu de-amĕnuntul alţiĭ, carĭ cunosc maĭ bine istoria bisericiĭ gr. cat. din Transilvania, şi-mĭ ieaŭ voe, ca în descrierea silinţelor Iesuiţilor spre unirea Moldoveĭ cu biserica catolică în zilele voĭvoduluĭ Petru Schiopul, să îmbiŭ cetitorilor foiĭ acesteia un pendent la istoria reuniriĭ Românilor transilvanienĭ cu Roma. Adevĕrat că lucrările Iesuiţilor nu aŭ dus la ţinta dorită, şi intenţiunile cele bune ale Scaunuluĭ apostolesc s'aŭ frânt în urma unor pedecĭ neprevĕdute, delăturarea cărora nu s'a ţinut de sfera puteriĭ bisericescĭ, — dară episoda acésta din istoria bisericéscă moldovenéscă totuşĭ îmbie o dovadă elocuentă despre forţa vitală internă a bisericiĭ catolice, în care rîurile mântuiriĭ curg limpedĭ, întregĭ şi neturburate şi nu sécă nicĭ o dată.

În 15 Ianuariŭ 1580 Sinzendorff, residentul împĕrătesc din Constantinopol, a scris împĕratuluĭ roman: „Petru (Schiopul) este depus de Turcĭ pentru bicisnicia luĭ, arestat şi trimis la Alepo. Îşĭ lăsă copiiĭ şi femeea aicĭ în speranţa, că va fi restabilit.“ [1]) Şi Petru întru adevĕr nicĭ nu s'a înşelat în sperările sale. Căcĭ abia se străcurară doĭ anĭ, şi el la mijlocirea regeluĭ Bátori şi primi a dóua óră numirea de hospodar al Moldoveĭ. Numaĭ puţinĭ anĭ ţinu domnia acésta a dóua a luĭ Petru Schiopul, adecă de la 1582—1591; dară dacă vom, să credem cronicariuluĭ Costin, ea se înşiră între cele maĭ fericite, de carĭ a avut parte Moldova. „Domni Petru Vodă,“ aşa scrie numitul cronicariŭ, un contemporan al luĭ Petru, [2]) „ţara Moldoveĭ ca un Domn cum se cade, cu tóte podóbele, câte trebuesc unuĭ Domn de cinste: că boiarilor era ca un părinte şi-ĭ ţinea la mare cinste şi din sfatul lor nu ieşia; ţĕriĭ era apĕrătoriŭ, spre sĕracĭ milostiv; mănăstirile întăria; pe călugărĭ miluia; cu veciniĭ de prin prejur bine vieţuia, cât la toţĭ avea nume bun şi dragoste.“

Sub Petru Schiopul se întări în cât va din noŭ şi catolicismul în Moldova, şi anumite împrejurărĭ treziră chiar şi sperarea întru reunirea bisericiĭ moldovenescĭ cu Roma. Nu puţin contribui la acésta cutare Vartolomeiŭ Bruti, un Albanez cu sciinţă bogată, cu înrîurinţă mare la Pórtă şi de o dată şi cu principiĭ religióse adâncĭ, carele sub Iancu Sasul înaintaşul luĭ Petru ajunsese în onóre înaltă. Petru Schiopul îl ţinu lângă sine, cunoscu într'însul pe un bărbat mult încercat şi cu mare esperinţă, căruia póte, să-ĭ dea tótă încrederea sa, şi-l numi mare camerar al sĕŭ. Luĭ Bruti nu-ĭ fu greŭ, să convingă pe stăpânul sĕŭ despre lipsa uneĭ legăturĭ maĭ strînse cu Roma şi cu ţĕrile catolice ale Apusuluĭ. În locul temporisăriĭ primejdióse celeĭ între Turcia, Polonia şi Ungaria de carĭ treĭ puterĭ principilor moldovenescĭ le căuta, să ţină cont în acela-şĭ timp, sfătui Bruti, ca prin urcarea tributuluĭ anual cu 10.000 de galbinĭ să se asigureze în cât va cel puţin din partea Porţiĭ şi apoĭ să între în raporturĭ prietinescĭ cu Papa, cu regele Poloniеĭ şi cu împĕratul german, — dară în tot casul să se razime pe Roma, de unde singur putea, să se aştepte pe sama Moldoveĭ ajutoriŭ cu efect împotriva prepotenţeĭ turcescĭ. Dară pentru ca Roma să se dobîndéscă pe sama planuluĭ acestuia, Bruti socoti de consult, să se alunge din ţară ereticiĭ aceia mulţĭ, carĭ de câţĭ va zecĭ de anĭ umpleaŭ Moldova şi începură, să amăgéscă poporul cu eresele sale, şi apoĭ să se ţină cont lipselor, carĭ le aveaŭ ceĭ 15 000 de Secuĭ, Saşĭ şi Polonĭ catolicĭ, carĭ locuiaŭ împrăştiaţĭ prin cetăţĭ şi eraŭ de tot neîngrijiţĭ. [1])

* * *

Sórtea locuitorilor catolicĭ aĭ Moldoveĭ în decurgerea vécurilor întru adevĕr se făcuse fórte vrednică de compătimire. Poporul românesc, carele se împărtăşise în Evangelie fără îndoélă din Roma, lăpĕdase în scurtă vreme de la sine lucrul cel maĭ scump, care-l moştenise de la părinţĭ, şi ajunsese deja în tinereţele sale cele maĭ timpuriĭ în cătuşile cele nevrednice ale schismeĭ rĕsăritene. Dară de şi poporaţia neaoşe a Românieĭ perduse credinţa cea adevĕrată şi prin vină proprie grăbise spre decădere religiósă şi politică, totuşĭ a succes cel puţin atâta, ca popórĕle acelea, carĭ din timp în timp stăpâniseră România, să se dobîndéscă în bună parte pe sama catolicismuluĭ. Legăturile cele cu împĕrăţia latină din Constantinopol cea catolică în dinastia eĭ, unde Cumane căsătorite cu principĭ francĭ primiseră s. botez, [2]) pe cum şi înrîurinţa Ungarieĭ celeĭ vecine şi deja increştinate avuseră ca urmare, că cel puţin o parte a Cumanilor, carĭ cam de pe la 1057 stăpâniseră România de azĭ, primise credinţa catolică, şi că în anul 1227, în care pare a se fi întîmplat o increştinare maĭ estinsă, archiepiscopul de Strigoniŭ înfiinţase la porunca luĭ Gregoriŭ IX „episcopia Cumanilor“. [3]) — Dară acest „episcopatus Cumanorum“, [4]) care a reînviat în locul episcopieĭ Milcov, celeĭ ce după documente esistase deja maĭ înainte de anul 1096 pe sama Secuilor [5]) şi s'a estins spre rĕsărit şi méză zi rĕsărit de la Transilvania, a dăinuit numaĭ puţină vreme. Singurul episcop al luĭ a fost Dominicanul Theodorich de la 1227 — c. 1241. De atuncia ţinuturile acelea aŭ fost lipsite de episcopie timp de maĭ bine de un veac. Abia după ce regiĭ Ungarieĭ la sfârşitul véculuĭ al XIII-lea şi la începutul véculuĭ al XIV-lea estinseră sfera sa de putere preste ţinuturile din spre rĕsărit de la împĕrăţia sa, şi după ce a fară de aceea pătrunseseră încă şi Saşĭ şi Secuĭ catolicĭ ca neguţătorĭ şi meseriaşĭ în ţinuturile acelea, a succes la „societas fratrum peregrinantium“ compusă din Dominicanĭ şi Franciscanĭ, să răspândéscă şi acolo pe încetul credinţa catolică aşa, că deja preste puţină vreme aŭ putut, să se întemeieze episcopiĭ. Silinţele Franciscanilor, carĭ aŭ lucrat de la 1252 în Moldova spre rĕspândirea credinţeĭ catolice, aŭ dobîndit pe Laţcu, al doilea voĭvod neatîrnătoriŭ al Moldoveĭ (1365—1374), să priméscă catolicismul. Papa Urban V a notificat cu datul 24 Iuliŭ 1370 plin de bucurie apropiata întórcere a principeluĭ episcopilor polonĭ şi boemĭ şi le-a comis, să priméscă de la Laţcu şi de la supuşiĭ luĭ mărturisirea catolică a credinţeĭ, să înalţe tîrgul Siret la trépta de cetate şi să înfiinţeze acolo un scaun episcopesc. Dară trecerea acésta a Moldoveĭ Laţcu nu o a voit în chip serios, ci o a făţărit maĭ mult numaĭ din motive politice şi personale. [1]) Trecerea acésta decĭ adevĕrat că nu s'a întîmplat, dară totuşĭ s'a înfiinţat deja atuncia în Siret o episcopie rom.-cat., şi Franciscanul Andreiŭ Vasilo, confesariul regineĭ polone Elisaveta şi a fiiceĭ eĭ Hedviga, a fost numit episcopul cel dintâiŭ al noŭ înfiinţateĭ diecese. Isvórĕle vaticane referitóre la lucrul acesta le-a folosit întâia dată Franciscanul P. Eubel şi le-a publicat în parte în „Römische Quartalschrift“. [2]) Ele provócă supunerea, că în anul 1420 orĭ cu puţin maĭ înainte de aceea, pe când esista încă episcopia Siretuluĭ, pe lângă favorisarea hospodaruluĭ Alesandru cel Bun s'a înfiinţat o nóuă „episcopie moldovenéscă“, carea înse nu şi-a primit numele de la ţara Moldoveĭ, ci de la oraşelul (acuma satul) Moldaviţa de lângă Radăuţĭ din Bucovina.

(Va urma.)

Footnotes (col. 1):

[1]) Cf. Xenopol, Istoria Românilor ediţ. Şaraga Iaşĭ 1896 vol V. p. 97.

[2]) Miron Costin, Opere complete ed. V. A. Urechiă Bucurescĭ 1888 vol. II. p. 381.

Footnotes (col. 2):

[1]) Cf. Ossolinski, Wiadomosci historyczno-krytyczne, Kraków 1819. T. I. p. 238.

[2]) Cf. Xenopol l. c. vol. II. p. 158 ur.

[3]) Theiner Monum. hist. hung, T. I. p. 87.

[4]) Cf. Xenopol l. c. T. II. p. 183 ur.

[5]) Cf. Hajdeu Archiva istorică a Rom. 1865 p. 59.

Footnotes (col. 3):

[1]) Laţcu se temea adecă de preponderanţa politică a Ungarieĭ, a căreĭ rege voia, să-şĭ validiteze drepturile sale asupra Moldoveĭ, carea ĭ-o răpise Bogdan I; el avea maĭ de parte de gând, să se despărţéscă de soţie-sa, spre ce credea, că prin trecerea la catolicism va puté, să-şĭ dobîndéscă drept şi recunóscere. Cf. Hurmuzaki, Fragmente, zur Gesch. der Rumänen, Bucarest 1878 I. p. 255.

[2]) P. Eubel, Zur Gesch. der röm. kath. Kirche in der Moldau, in „Röm. Quartalschrift“ 1898 p. III. 116 ur.

Bibliografie.

A apărut:

„Revista Economică“ Nr. 2 cu următorul sumar: O reprivire economică asupra anuluĭ 1899 de C. Popp. — Lombard pe efecte, de C. Popp. — Calcularea valoriĭ de curs a efectelor, de Iul. Popescu. — Teoria asigurărilor asupra vieţiĭ, de Ĭ. Lăpĕdatu. — Legislaţiunea: Ancheta colonisărilor; Budgetul suplementar al Ungarieĭ. — Agricultură: Situaţiunea agricolă; Programul de lucru pe 1900 al „Reuniuniĭ române de agr. din comit. Sibiuluĭ; Reuniunea economică din Orăştie; Reuniunĭ economice şi societăţĭ comerciale. — Revista financiară: „Situaţiunea; Adunărĭ generale; Încheierea anuală a băncĭĭ austro-ungare; Băncile nóstre şi ziaristica magiară. — Afacerĭ de asigurare, „The Mutual.“ — Cronică: Necrolog; Circulaţiunea notelor de stat; Banca naţională a Românieĭ; „Reuniunea română de înmormântare din Sibiŭ.“ — Literatura economică. „Anuarul băncilor române.“ — Trageţĭ la sorţĭ. — Bursa de efecte din Viena. — Bursa de efecte din Bucurescĭ. — Bursa de mărfurĭ din Budapesta. Inserţiunĭ.

A eşit de sub tipar **Al doilea capitol din contabilitatea duplă,** de *I. C. Panţu.* Acéstă nóuă broşură conţine: *afacerile de credit cambial şi afacerile de bancă.*

La creditul cambial s'a întrodus o afacere de patru lunĭ, trecută în registrele principale şi axiliare după metodul usitat la noĭ, pe cum şi după metodul numit frances, întocmaĭ aşa, după cum se întrebuinţéză în practică, arĕtându-se închierile lunare şi închierea anuală.

La afacerile de bancă, după o împărţélă sistematică a afacerilor, s'a esplicat scontul de cambiĭ şi reescontul, afacerĭ cu monete, avansurĭ pe efecte publice (lombard); împrumuturĭ pe alte gagiurĭ (marfă etc.) şi depunerile spre fructificare. Esplicările s'aŭ făcut la singuratice casurĭ şi apoĭ s'aŭ combinat la micĭ afacerĭ, carĭ durézá treĭ şi şése lunĭ, arĕtându-se închierea într'un maestru tabelar şi la urmă arĕtându-se trecerile, aşa după cum se întîmplă în practică, în registre principale şi auxiliare.

Preţul este 2 coróne + 10 banĭ porto. De vîndare în Braşov: la Tipografia „A. Murĕşan" şi la Libraria N. Ciurcu. În Sibiŭ; la Librăria archidiecesană. — Atragem atenţiunea publiculuĭ nostru, îndeosebĭ a celor ce se ocupă cu afacerĭ comerciale, pe cum şi a membrilor din direcţiunile băncilor nóstre şi a funcţionarilor acestora, asupra acesteĭ lucrărĭ de neapărată trebuinţă.

Nr. 3 din **„Nóua Revistă Română"** cu următorul sumar: N. Iorga. — Rĕsboiul din Sudul Africeĭ. (Un capitol de istorie colonială). Ovid Densuşan. — Patriotismul nostru. I. Nădejde. — Origina dreptuluĭ consuetudinar român. I. Tanovicean. — Viaţa şi diiata mareluĭ logofăt Ioan Bogdan. H. Sanielevicĭ. — Eminescu şi şcóla romantică germână (I. — D. Gherea despre şcóla romantică). G. Coşbuc. — Pierde-vară (poesie). Mişcarea literară şi sciinţifică: d-r A. O Saligny. — Contribuţiunĭ la cunóscerea petroleurilor în România. (de D. Negrean). — N. Burlănescu-Alin. — Dóuĕ cumetre (comedie). — Alin. — Lew (poemă dramatică). Petru Vulcan. — Feciόra, (roman psihologic-social). — Notiţe biografice.

România Jună, ziar naţional independent, apare în fie care zi la Bucurescĭ, str. Isvor Nro 80 şi costă 50 Leĭ. Ziar modern 7 colóne, foiţă, parte literară, serviciŭ telegrafic. Se recomandă prin spiritul naţionalist în care e redactat. România Jună luptă maĭ ales contra cutropiriĭ jidovescĭ şi pentru ridicarea Românilor la starea culturală, morală şi naţională ce li-se cade. Între redactoriĭ seĭ sînt scriitorĭ tinerĭ de bun nume.

Teodor V. Păcăţian: **Judecătoriile cu juraţi,** Sibiŭ 1899, preţul 80 fil. Se ocupă cu inovaţia care de la Anul noŭ se va introduce la tóte tribunalele: cu judecătoriile cu juraţĭ.

A apărut şi se află de vîndare la **Tipografia seminarială din Blaş:**

Sfînta şi Dumnezeéscă

EVANGELIE

a Domnuluĭ şi Dumnezeuluĭ nostru

Isus Christos

revĕdută după originalul grecesc şi acum întâia dată tipărită cu litere străbune în zilele preaînălţatuluĭ Împĕrat al Austrieĭ şi Rege Apostolic al Ungarieĭ Francisc Iosif I. cu binecuvîntarea Preasfinţituluĭ nostru Archiepiscop şi Mitropolit de Alba Iulia şi Făgăraş Dr Victor Mihályi de Apşa.

Blaş 1900.

De la sfînta Unire 200.

În ce privesce **preţul Evangelieĭ** Veneratul Cler îl cunósce din circulariul din 12 Iuliu 1899. Dar fiind că sînt mulţĭ din diecesele sufragane, carĭ ar dori să-şĭ procure ediţia acésta a Evangelieĭ şi nu sciŭ preţul eĭ, spunem, că un esemplariŭ costă: crudo **8 fl. 50 cr.,** broşurat **8 fl. 65 cr.,** ér legat în pele roşie, cu cadru aurit pe table, cu ceĭ patru Evangeliştĭ, cu cruce şi cu copcie **12 fl. 50 cr.** Legătura maĭ elegantă se computã după calitatea peleĭ şi a decoraţiunilor, carĭ se vor dori.

Dr Victor Szmigelski: **Ermeneutica biblică,** compusă după Ubaldo Ubaldi, Blaş 1899, pag. 180, preţul 2 cor. Ca şi de la cele alalte publicaţiĭ ale sale dl autor destinéză şi venitul acesteĭ publicaţiĭ pentru formarea unuĭ fond provinţial de salarisare a preoţilor şi învĕţătorilor. Manualul e destinat pentru facultăţile de teologie, dar póte fi de folos şi celor carĭ se ocupă cu studiul sf. Scripturĭ.

Istoria legiĭ nóuĕ de Dr V. Szmigelski tom. I. Tinereţele luĭ Isus. Isus ca profet. Tomul acesta în 8⁰ mare are 399 paginĭ şi costă fl. 2.

„Ben Hur", de Lew. Wallace, tom. I. 539 pag., tom. II. 508 pag., preţul broşurat 1 fl. 45 cr. Blaş. Tipografia seminariuluĭ archidiecesan. 1898.

Henry Bolo: **Tragedia Calvaruluĭ** tradusă de membriĭ societăţiĭ de lectură „Inocenţiŭ Micu Clain" a teologilor din Blaş. Edit. societăţiĭ, pag. 287, preţul 2 coróne.

„Istoria dieceseĭ gr. cat. de Oradea-mare" de Dr Ioan Ardeleanu, partea I şi II-a se află spre vîndare la auctorul, Oradea-mare, Nagy-magyar utcza gör. kath. elemi iskola. Partea I. 80 cr., partea II. 60 cr., ambele 1 fl. 40 cr., 10 cr. porto, pentru teologĭ şi învĕţătorĭ saŭ pedagogĭ cu 1 fl. 10 cr. ambele părţĭ.

G. Coşbuc: **Povestea uneĭ coróne de oţĕl,** Bucurescĭ, edit. C. Sfetea. XVII+260. cu o mulţime de ilustraţiĭ, preţul 75 cr.

G. Coşbuc: **Răsboiul nostru pentru neatîrnare,** ed. III. Bucurescĭ, edit. C. Sfetea, XVIII+287. pag. preţul 50 cr.

Jertfa creştinilor. *Comentar al liturgiilor bisericiĭ grecescĭ* compus de *Dr Victor Szmigelski.* Tomul I. Întroducere dogmatică. Cu aprobarea Preaveneratuluĭ Ordinariat mitropolitan de Alba Iulia şi Făgăraş. Blaş 1897. Tipografia seminariuluĭ archidiecesan. Pag. 230 în 8⁰. Preţul 2 cor. 10 fil. saŭ 2 leĭ 20 banĭ. Editura auctoruluĭ.

Manual de Psichologie şi Logică pentru clasa VIII a şcolilor medie edat de *Dr Vasile Hossu.* Blaş. Tipografia seminariuluĭ archidiecesan. 1898. Preţul 2 cor. 40 fil.

Posta Redacţiuniĭ. Std. *G. Ţ.* în *Budapesta.* Mulţămim pentru abonamentul trimes de 30 corone. — Foia de zi? . . E un mare desideriŭ! . . Suntem puţinĭ, şi — sĕracĭ; cu tóte aceste nu ne dăm, şi facem tot, ce putem. Sint Mecenates, non deerunt Marones . . . — On. *Iosif P.* în *Vaideiŭ* (p Orăscia). Am primit cu mulţămită abon. de 12 corone Cu acesta sînteţĭ achitaţĭ pănă la finea an. 1899. — *Celuĭ de lângă fântâna Pintiĭ.* Nu am primit nimic. Nu cumva a fost scrisóre anonimă? Căcĭ acestora nu le putem da atenţiune. — *Haţeg.* Cu nrul viitor începem.

Editor şi redactor rĕspundĕtor:
Dr Vasile Suciu.

Tipografia Seminariuluĭ archidiecesan.